

WARTOŚĆ RZEŻNA JAGNIĄT OWIEC RAS CZYSTYCH, ICH MIESZAŃCÓW F_1 PO OWCY WSCHODNIO-FRYZYJSKIEJ I F_2 PO TRYKACH RAS MIĘSNYCH¹

Edmund Kozal, Adam Gut, Leszek Grajczak

Instytut Hodowli i Technologii Produkcji Zwierzęcej, Zakład Hodowli Owiec
AR w Poznaniu

W Polsce uznano krzyżowanie towarowe za główną metodę intensyfikacji produkcji mięsa jagnięcego [1, 4, 5, 7]. Celem niniejszej pracy było określenie poziomu cech użytkowości mięsnej u mieszańców z dwustopniowego krzyżowania towarowego i jagniąt owiec ras wyjściowych.

MATERIAŁ I METODY

Badano jagnięta-tryki urodzone w latach 1977 i 1978 w RZD Złotniki 3 ras wyjściowych (owca wschodnio-fryzyjska, merynos polski i owca wielkopolska), mieszańce F_1 (owca wielkopolska \times wschodnio-fryzyjska i merynos polski \times wschodnio-fryzyjska) oraz mieszańce F_2 (owca wielkopolska \times wschodnio-fryzyjska \times Suffolk, owca wielkopolska \times \times wschodnio-fryzyjska \times Ile-de-France, merynos polski \times owca wschodnio-fryzyjska \times Suffolk).

Zastosowano tucz średnio intensywny do masy ubojowej około 45 kg. Ocenę poubojową wykonano w ZZD Instytutu Zootechniki w Kołudzie Wielkiej, przeznaczając do badań po 5 jagniąt, losowo wybranych z poszczególnych ras i grup mieszańców. W pierwszym roku oceniono jagnięta z następujących grup rasowych: merynos polski, owca wielkopolska i obie grupy mieszańców F_1 . W drugim roku powtórzono ocenę poubojową tych samych grup oraz oceniono tryki owcy wschodnio-fryzyjskiej i 3 grup mieszańców F_2 .

¹ Praca została wykonana w ramach Problemu Międzyresortowego MR-II/9 koordynowanego przez Polską Akademię Nauk.

OMÓWIENIE WYNIKÓW

Wyniki badań (tab. 1) wykazują, że ubojową masę ciała najszybciej uzyskały jagnięta-tryki mieszańce F_2 z grup: owca wielkopolska \times fryz \times Suffolk oraz merynos \times fryz \times Suffolk. U obu grup tucz do ciężaru ubojowego trwał zaledwie 157 dni. W zakresie dobowych przyrostów masy ciała od urodzenia do dnia uboju, wspomniane wyżej grupy mieszańców F_2 uzyskały najlepsze wyniki — 267 g i 276 g. Najwyższą wydajność rzeźną uzyskano u owcy wielkopolskiej (52,4%), natomiast najniższą u mieszańców F_2 (merynos \times fryz \times Suffolk), bo tylko 48,9%. Dość dobrą wydajność rzeźną uzyskała grupa jagniąt fryzyjskich — 51,8%; wynik ten jest wyższy od wydajności zwierząt tej rasy (46,5%) podanej przez Czerneka i in. [3].

Tabela 1

Użytkowość rzeźna jagniąt

Rasa lub grupa mieszańców	Masa ciała w dniu uboju (kg)	Średni wiek w dniu uboju (dni)	Dobowy przyrost od urodzenia do dnia uboju (g)	Wydajność rzeźna ciepła (%)
Rasy czyste				
Owca wschodnio-fryzyjska (WF)	46,4	173	256	51,8
Owca wielkopolska (OW)	45,8	216	196	52,4
Merynos polski (MP)	45,9	223	187	50,3
Mieszańce F_1				
OW \times WF	45,1	193	218	50,5
MP \times WF	45,7	169	251	49,1
Mieszańce F_2				
OW \times WF \times S*	46,2	157	267	50,8
OW \times WF \times IF**	45,3	161	257	51,4
MP \times WF \times S*	46,5	157	276	48,9

* Suffolk.

** Ile-de-France.

Skład tkankowy półtuszy prawej podano w tabeli 2. Wynika z niej, że największą zawartość tkanki mięsnej ma owca fryzyjska (66,12%), natomiast najniższy wskaźnik tej cechy wystąpił u grupy mieszańców F_2 (owca wielkopolska \times fryz \times Ile-de-France) — 57,68%. Najmniej tłuszczu w półtuszy wykazała owca fryzyjska (zaledwie 11,1%), zaś najczęściej owca wielkopolska (24,87%).

Największy udział kości w półtuszy stwierdzono u owcy fryzyjskiej (22,7%), natomiast najniższą zawartość tej tkanki miała grupa tryczków owcy wielkopolskiej (16,84%).

Tabela 2

Wyniki dysekcji półtuszy (%)

Rasa lub grupa mieszańców	Mięśnie	Tłuszcz	Kości
Rasy czyste			
A Owca wschodnio-fryzyjska (WF)	66,1 B,C,D,F,G	11,1 B,C,D,E,F,G	22,8 B,C,D,E,F,G
B Owca wielkopolską (OW)	58,3 A,C,D,E	24,9 A,C,D,E,F	16,8 A,C,D,E,F,G
C Merynos polski (MP)	60,5 A,B,G	20,4 B,A,G	19,1 A,B
Mieszańce F ₁			
D OW × WF	61,5 A,B,G	19,0 B,A,G	19,5 A,B
E MP × WF	62,3 B,G	17,8 B,A,F,G	19,9 A,B,G
Mieszańce F ₂			
F OW × WF × S*	59,0 A	21,4 B,A,E	19,6 A,B
G OW × WF × IF**	57,7 A,C,D,E	23,8 A,C,D,E	19,5 A,E,B
H MP × WF × S*	60,0	19,1	20,9

* Suffolk.

** Ile-de-France.

Przy średnich wartościach cech podano oznaczenia literowe grup, wskazujące na istotne różnice ($P \leq 0,01$) między grupami rasowymi.

WNIOSKI

1. Największy dobowy przyrost stwierdzono w obu grupach mieszańców F₂ po trykach Suffolk.

2. Najwyższą wydajność rzeźną uzyskały: owca fryzyjska (50,8⁰/o), owca wielkopolska (51,2⁰/o) oraz mieszańce F₂ z grupy: owca wielkopolska × fryzyjska × Ile-de-France (50,1⁰/o), natomiast najwyższy udział mięsa w tuszy (66,1⁰/o) był u tryków fryzyjskich.

3. Mieszańce wszystkich grup F₂ charakteryzują większe przyrosty dobowe i krótszy okres tuczu niż mieszańce F₁.

LITERATURA

1. Borys B., Korman K., Osikowski M.: Wstępne badania nad przydatnością do tuczu jagniąt z krzyżowań przemysłowych maciorek merynosowych z trykami ras mięsnych. Roczn. Nauk Zoot. 2, 1975.
2. Borys B., Dankowski A., Osikowski M.: Wartość rzeźna jagniąt z krzyżowania przemysłowego produkowanych na eksport w PGR Komierowo. Zesz. probl. Post. Nauk Rol. 180, 1976.
3. Czernek S., Szarowski J., Szutkowska W.: Porównanie wartości rzeźnej i przydatności do tuczu tryczków rasy fryzyjskiej i krzyżówki owcy fryzyjskiej z tekselem. Owczarstwo, 4, 1978.
4. Efner T.: Wydajność rzeźna skopków ubijanych w różnym wieku. Med. Wet. 3, 1972.
5. Radomska M. J.: Przemysłowe krzyżowanie owiec. Owczarstwo 4, 1977.

6. Załuska J.: Badania nad wynikami produkcyjnymi różnych krzyżowań użytkowych prowadzonych na materiale żeńskim merynosa polskiego. Materiały PTZ. Szczecin-Warszawa 1963.
7. Załuska J.: Badania nad określeniem prostych metod oceny poubojowej jagniąt mieszańców. Roczn. Nauk Rol. Ser. B, 94, 4, 1973.

Э. Козаль, А. Гут, Л. Грайчак

УБОЙНЫЕ КАЧЕСТВА ЯГНЯТ ЧИСТОПОРОДНЫХ ОВЕЦ И ИХ ПОМЕСЕЙ F₁ С ВОСТОЧНО-ФРИЗСКОЙ ОВЦОЙ И F₂ С БАРАНАМИ МЯСНЫХ ПОРОД

Резюме

Исследовали убойные качества баранчиков польской мериносской, велькопольской и фризской породы, а также их помесей F₁ (меринос × фриз, велькопольска × фриз) и помесей F₂ (велькопольска × фриз × иль-де-франс, меринос × фриз × суффолк). Применяли средне интенсивную систему откорма до достижения убойного веса 45 кг. До сих пор были подвергнуты оценке убойные качества 60 ягнят, в том числе 20 овец исходных пород, 20 помесей F₁ и 15 помесей F₂. Исследовали вес тела баранов при рождении и в 100-дневном возрасте, их суточные привесы и возраст в день убоя, убойный выход и тканевый состав туши.

В 157-дневном откорме самыми высокими привесами отличались помеси обеих групп после суффолкских баранов. Наивысшим убойным выходом характеризовались овцы велькопольской (51,2%) и фризской (50,8) породы, а также помеси F₂ группы: велькопольска × фриз × иль-де-франс (50,1%). Самое высокое участие мяса в туше (66,1%) было у фризских баранов, а самое низкое — у помесей группы: велькопольска × фриз × иль-де-франс (57,7). Помеси всех групп F₂ показывали высшие суточные привесы и характеризовались более коротким периодом откорма в сравнении с помесями F₁.

E. Kozal, A. Gut, L. Grajczak

SLAUGHTER VALUE OF LAMBS OF PURE-BRED SHEEP AND THEIR F₁ CROSSES WITH EAST-FRIESIAN EWES AND F₂ CROSSES WITH MUTTON-TYPE RAMS

Summary

The slaughter value of ram-lambs of the Polish Merino breed and ewe-lambs of the Wielkopolska and East-Friesian breed as well as of their F₁ crosses (Merino × Friesian, Wielkopolska × Friesian) and F₂ crosses (Wielkopolska × Friesian × Suffolk, Wielkopolska × Friesian × Ile-de-France, Merino × Friesian × Suffolk) was investigated. The medium-intensive fattening system till reaching the slaughter weight of 45 kg, was applied. Hitherto the slaughter value of 60

lambs, therein of 25 sheep of initial breeds, 20 F₁ crosses and 15 F₂ crosses was estimated. The body weight of rams at birth and at the age of 100 days, the daily weight gains and the age at slaughter, the carcass dressing and the carcass tissue composition were determined.

In the 157-day fattening period the highest weight gains were found in crosses of either group after the Suffolk rams. With the highest carcass dressing percentage distinguished themselves the Wielkopolska (51.2%) and Friesian (50.8%) sheep and the F₂ crosses of the group: Wielkopolska × Friesian × Ile-de-France (50.1%). The highest meat per cent in the carcass (66.1%) showed Friesian rams, the lowest — crosses of the group: Wielkopolska × Friesian × Ile-de-France (57.7%). Crosses of all F₂ groups showed higher daily weight gains and shorter fattening periods than F₁ crosses.